

Základy ekonomie, managmentu a marketingu

Podzim 2006

Mgr. Oldřich Racek

[Přednášky: Po 15,00-16,30 U5]

- Konzultační hodiny: Po 13,30 – 15,00
- Budova U2
- Email: 21302@mail.muni.cz
- Zkouška: písemná (ústní)

[Kostra přednášek]

- Nástin dějin ekonomického myšlení
- Základy ekonomie
- Základy marketingu
- Marketingový mix
- Základy managementu

Stručné dějiny ekonomického myšlení

- Doporučená literatura:
- Fuchs, Lisý: Hl. směry ekon. myšlení, Brno 2000
- Holman a kol: Dějiny ekon. myšlení, Praha 2001
- Sojka a kol: Dějiny ekon. teorií, Praha 2000

Počátky ekonomického myšlení - Antika

- Charakteristika doby:
- Naturální hospodářství
- Nejprospěšnější zemědělství
- Výroba pro směnu je nepřirozená
- Obchod nevhodný, zisk – škodlivý (oboahacování jednoho na úkor druhého)

[Počátky ekonomického myšlení - Antika]

- Lichva je škodlivá
- Významné osobnosti:
- Xenofón
- Platón
- Aristoteles

[Xenofón]

- spis Oikonomikos
- oikos – dům, nomos – pravidlo, zákon
- vedení a spravování domácnosti
- věnoval pozornost trhu i obchodu

[Platón]

- myšlenka o ideálním státu
- tři třídy: vládcí, vojáci, pracující
- bohatství ničí morální hodnoty
- soukromé vlastnictví pouze pracující
- dílo: Zákony, Republika

[Aristoteles]

- dílo: Politika a Etika Nikomachova
- ekonomika, chrematistika
- odmítal společenské vlastnictví
- směna – důsledek dělby práce
- ekvivalentní směna – směňují se stejné hodnoty neboli vyjadřuje určitou rovnost, jejímž předpokladem je souměřitelnost statků.

[Aristoteles]

- peníze – prostředek usnadňující směnu, ale i uchovatel hodnot
- používání peněz – přirozené (směna)
 - nepřirozené
(hromadění, popř. půjčování peněz)

[Středověké ekon. myšlení]

- hlavní představitelé: Tomáš Akvinský, Jan Duns Scottus, Johannes Buridanus, Mikuláš Oresmus
- dva zdroje: Aristoteles, křesťanské spisy

[Středověké ekon. myšlení]

- Charakteristika doby:
- nejprospěšnější zemědělství (Bohu se nemůže nelíbit)
- ideálem naturální hospodářství
- odmítavý postoj k tržnímu hospodářství – postupně je obchod přijímán

[Středověké ekon. myšlení]

- zcela nepřijatelné je půjčování peněz na úrok
- pozemkové vlastnictví vnáší do vztahů společnosti řád

[Tomáš Akvinský]

- dílo Summa Theologica
- tomistická syntéza
- významná je konstrukce spravedlivé ceny – vyjádření za jakých podmínek je cena morální. Není obohacením jednoho na úkor druhého.

[Spravedlivá cena]

- náklady výrobce na výrobu
- náklady obchodníků na dopravu a prodej + přiměřený zisk obchodníka
- Daně, cla a poplatky, které musí být obchodníkem uhrazeny.

[Merkantilismus]

- Hospodářsko – politická doktrína
- konec 14.stol – pol. 18.století
- od konce 10 stol. roste mezinárodní obchod
- došlo ke ztotožnění bohatství s penězi

[Merkantilismus]

- jedná se o první tržní orientovanou soustavu názorů
- ztotožnění bohatství s penězi
- zvyšovat bohatství země znamená zvyšovat množství drahého kovu v zemi
- důraz na zahraniční obchod
- přísná státní regulace obchodu

[Merkantilismus]

- Základní prostředky zvyšování bohatství:
- těžba drahého kovu
- koloniální expanze a anexe území těžby
- zahraniční obchod v případě aktivní OB

[Merkantilismus]

- Raný do pol. 16 stol
- Rozvinutý do pol. 18 stol
- základním rozdílem byl pohled na vývoz peněz

[Merkantilismus]

- Představitelé:
- Itálie – Bernardo Davazanti, Antonio Serra
- Francie – Jean Bodin, Antoine de Monchrétien, Jean Baptiste Colbert
- Anglie – John Halles, Thomas Mun

Formativní období klasické politické ekonomie

- krize merkantilismu
- předchůdci klasické politické ekonomie
- Představitelé: W.Petty, J. Locke, D. North, D. Hume, Pierre de Bosquillebert, Francois Quesnay

[David Hume]

- Nejvýznamnější osobnost tohoto období
- dílo: Politické rozpravy
- kritik merkantilismu, odmítá ztotožnění bohatství s penězi
- skutečným bohatstvím je národní práce

[David Hume – Humův zákon]

- vývoz > dovoz =>
- příliv drahého kovu =>
- vzestup cen domácího trhu =>
- zvýhod. dovozu a znevýh. vývozu =>
- dovoz > vývoz =>
- odliv peněz ze země =>
- pokles cen

[David Hume]

- rozdělení zlata mezi země musí být proporcionální jejich výrobě – příklad samoregulujícího mechanismu
- liberál

Klasická škola politické ekonomie

počátek ekonomie jako vědy

dvě základní teorie klasiků:

teorie hodnoty

teorie rozdělování

Hl. představitelé: A. Smith, D. Ricardo,
T.R.Malthus, James Mill, Jean Baptiste
Say, John Stuart Mill

[Adam Smith]

- 1776 – Pojednání o podstatě a původu bohatství národů
- kritika merkantilismu
- snaha vysvětlit mechanismus fungování tržní ekonomiky

Charakteristika Smithovy politické ekonomie

- hospodářský liberalismus
- zdrojem bohatství je vynakládání práce, její množství a produktivita
- akumulace kapitálu je podmínkou rozvoje – kritizuje neproduktivní spotřebu
- dělba práce je významným činitelem hosp. růstu
- sklon ke směřování uvádí do pohybu celý hospodářský systém

[Neviditelná ruka trhu]

- ztělesňuje harmonii individuálního a společenského zájmu
- člověk sleduje vlastní zájmy, které nejsou neslučitelné se zájmem všech ostatních
- předpokladem fungování neviditelné ruky je
- laissez faire – zdržení se státních zásahů do ekonomiky